A Synapsis-ban olvastuk,

s utánajártunk...

A SZOTE belső kiadványa, a *Synapsis* arról értesíti *március 6-i* számában a gyógyszerészhallgatókat, hogy a tervek szerint a *József Attila Tudományegyetem* Természettudományi Karán *gyógyszerkutató vegyész* képzést indítanak. A kiadvány idézi a JATE és a SZOTE GYTK egy-egy oktatójának részvételével, 1985-ben készített tervezet azon részét, amely a képzés beindításának szükségességéről szól. Ebből megtudhatja az olvasó, hogy a vegyipar fejlődésén belül a gyógyszeripar kiemelkedő szerepet tölt be, így elengedhetetlen olyan szakemberek képzése, akiknek tudása a legkorszerűbb követelményeknek is megfelel.

Az idézetet követően, a tervezett TTK-s szak kapcsán a gyógyszerészhallgatókban felmerülő *kérdések sorakoznak*, amelyek azonban a Synapsis-ban megválaszolatlanok maradnak. A *Szegedi Egyetem* e kérdéseket ismételten feltette a SZOTE GYTK vezetőinek. *Dr. Selmeczi Béla* egyetemi tanár, a kar *dékánja* és *dr. Kata Mihály* docens, *dékánhelyettes* már ismerték a cikket, így első megjegyzésük egy pontosítást tartalmazott. A *karra jelentkezők látszáma* nemhogy nem alacsony, ellenkezőleg, *növekedést mutat*, sőt, a legfrissebb adatok szerint az idei 100 férőhelyre 253-an jelentkeztek. Ez feltétlenül kedvező, hisz szelektálásra ad lehetőséget. A hallgatók igénylik — írja a Synapsis szerzője —, hogy *gyógyszerész diplomával* mind többen helyezkedhessenek el a *gyógyszerkutatói ágazatban.* Erre minden lehetőség megvan, mondotta a dékán, mert a gyógyszerész diploma feltétlen előnye, hogy a hallgatók a képzés során olyan alapismeretekre tesznek szert, amellyel viszonylag gyorsan képesek új, szakági ismeretek elsajátítására. A sokirányú képzés lehetővé teszi az alaptudás gyors bővítését, vagyis alkalmassá teszi a végzetteket akár intézeti, akár gyógyszeripari, akár gyógyszertári munkára. Tény, hogy a végzett gyógyszerészek nagyrésze *közforgalmú vagy intézeti gyógyszertárakban* helyezkedi el, ám 20—25%-uk *kutatói munkakörbe, gyógyszergyártásba, a gyógyszerellátási igazgatásba és a külkereskedelem gyógyszerkereskedéssel* foglalkozó ágazatába kerül. Példaképp említették a kar vezetői, hogy az orvoskaron több gyógyszerész dolgozik az intézetekben, a klinikákon, mint a karon. Utaltak a külkereskedelemre is, ahol egyre nagyobb az igény a nyelvvizsgával is rendelkező, megfelelően képzett gyógyszerészekre, hiszen Magyarország igen jó helyet foglal el a gyógyszert exportáló országok között. Az egyhónapos gyakorlatok is lehetőséget adnak a hallgatóknak, hogy döntsenek, gyógyszergyárba vagy gyógyszertárba mennek-e dolgozni. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyári gyakorlatok után sokan választják munkaterületként a nagyüzemi előállítást. Ami a *gyógyszerkutatói munkára való felkészülést* illeti, dr. Kata Mihály dékánhelyettes felhívta a figyelmet arra a lehetőségre, amit a *TDK munka* rejt magában. A diákkörben tevékenykedő hallgatók kutatási munkájuk végzése közben megismerhetik a kutatás, kísérletezés sajátos szempontjait, és megismerkedhetnek a különböző kutatási módszerekkel. Vagyis, ha valaki gyógyszerkutatónak készül, akkor ennek biztosítéka a diploma, jó szakmai előzménye pedig a TDK munka. *Versenyezni kell-e a gyógyszerészhallgatóknak a leendő gyógyszerkutató vegyészekkel?* — kérdeznek vissza a kar vezetői. Eltekintve attól, hogy a verseny hasznos is lehet, ha ambicionáló jellegű, nem kell feltétlenül versengeni, hiszen a *szintetikus kémia* az egyetlen terület, ahol a vegyészek „erősebbek" a gyógyszerészeknél.

A Synapsis-ban arról is szólnak a gyógyszerészek, hogy *diplomájuk alulértékelt*, s hogy a gyógyszerészek többsége csak *patikai eladó* lesz. A dékán és helyettese egyetértve jegyezték meg itt, hogy — sajnos — nemcsak a gyógyszerész diploma értéke marad alatta igazi értékének, hanem általában *a diplomások helye vitatott* a mai magyar társadalomban. Utaltak a műszaki, a pedagógus pálya, az orvosi hivatás egyes területei stb. utóbbi években bekövetkezett presztízsveszteségére. *Hogy eladók lesznek-e a gyógyszerészek?* Szomorú, ha ezt maguk a gyógyszerészhallgatók látják így, fogalmazták meg a kar vezetői. Való igaz, hogy a gyógyszertárba belépő beteg csak az előtte végzett munkát tulajdonítja gyógyszerészinek, ám még az itteni munka sem nevezhető eladóinak. Nem is beszélve a betegek számára nem látható gyógyszerészi feladatokról. Nem véletlen a Gyógyszerészek Nemzetközi Szövetségének (FIP) 1984-es *budapesti deklarációja*, amely kimondja, hogy a gyógyszerészi munka a gyógyszer elkészítésének első fázisától a gyógyszer kiadásának utolsó mozzanatáig a gyógyszerész feladata és felelőssége. Örvendetes lenne tehát, ha a gyógyszerészhallgatók nem értékelnék le saját munkájukat, ami semmivel sem alacsonyabb rendű az orvosokénál, vagy a leendő gyógyszerkutató vegyészekénél.

Voltak terveim...

Miért mond le egy tisztségviselő?

Bombaként robbant az egyetemi közéletben, hogy az egy éve közakaratból, spontán módon megválasztott KISZ-titkár bejelentette: lemond tisztségéről. Nyilván sokakban fölmerült a kérdés: *miért nem vállalja továbbra is a „mozgalmárkodást" Nagy Attila*, a JATE KISZ-titkára.

— Valóban többen kértek választ tőlem erre a kérdésre — mondta Attila. — Akiről úgy gondoltam, hogy igazán érdekli döntésem hátterére, annak kimerítő indoklást adtam.

— Az általad képviselt vezetői magatartás — az én megítélésem szerint — nem épp általános mostanság az ifjúsági mozgalomban. Nem azért, mert reggeltől késő estig dolgoztál, hanem mert vesztésre álló helyzetben is hadakoztál a hallgatók érdekében — pl. fölléptél a JAKO kiköltöztetése ellen —, sőt emiatt a funkcióból származó „előnyről", adott esetben egy külföldi (göttingeni) utazásról, is lemondtál. Többször nyilatkoztál a JATE KISZ-helyzetéről. Kerested a megújulás lehetőségeit. Ugy tűnt, hosszú távú programod van — legalábbis önmagad számára. Erreföl hirtelen — téli vezetőképző táborotok után — bejelentetted, nem kívánod jelöltetni magad a tavaszi küldöttgyűlésen.

— Kétségtelen, amikor KISZ-titkárnak választottak, nem egy esztendeig kívántam ténykedni. Voltak terveim... De ezek jócskán módosultak. Főleg azért, mert kezdetben nem láttam át egyetemi szinten a KISZ helyzetét. Pedig az akkori beszámoló jól elemezte a kialakult állapotot. Csakhogy akkor — tapasztalatlanságom miatt, meg hogy csak a kollégiumi munkát ismertem — „másképp" olvastam a „látleletet', vagyis nem igazán jó következtetésekre jutottam... Ezért gondolom azt, most próbálkozzon más.

— „A kudarcélmények miatt megkeseredve — kiábrándulva — kiégve hagyja el a platzot." Hallottam ilyen véleményt...

— Mondják ezt rólam, pedig nem igaz. Terveim voltak, nem ábrándjaim, vállalt feladatomról. Úgy láttam, célul kitűzni azt lehet, hogy akik csinálják, azok számára jelentsen valami pluszt a szervezethez tartozás, jól érezzék magukat egy olyan közösségben, amit úgy hívunk, hogy KISZ. Ugyanakkor azt is fontos feladatnak tartottam, hogy megváltozzon a KISZ negatív megítélése vagyis javuljon presztízse. Ezek a célkitűzések a hosszútávú politikai programunkban szerepelnek.

Tehát nem megkeseredett vagyok, hanem kudarcként éltem meg, hogy a tavaly megfogalmazott negatív tendenciák megváltozásának kezdetét, jelét ebben az egy évben nem tapasztalhattam. Sokféle oka van ennek, többek között az is, hogy *rosszabb a KISZ helyzete, mint gondoltuk, s erre későn döbbentünk rá.* A másik megrázó élményem az volt, hogy a jelenlegi nehéz helyzetben, amikor főleg alsóbb évesek, fiatalok kerültek az egyetemi bizottságba, *egyre-másra látnom kellett, hogy az általam irányított testületben rövid idő alatt kimerülnek — kiábrándulnak ezek a tapasztalatlan emberek.* A korábbi évekhez képest jóval nagyobb volt a fluktuáció: néhányan — a sikerélmény hiánya miatt — önként mentek el, másoknak — nagyon leromlott tanulmányi átlaguk vagy rossz munkájuk miatt — mi „tanácsoltuk", hogy váljanak ki az EB-ből. De újból indult az ördögi kör: kooptálni kellett, s ismét csak egy-egy fiatal vállalkozott a feladatra.

A KISZ jelenlegi helyzetében számomra úgy tűnik, szinte elkerülhetetlen, hogy a fiatal „vezetők" többsége jóformán csak kudarcokat éljen meg munkavégzése során. Ennek következtében pedig meginoghat a KISZ-hez való pozitív viszonya. Átláttam ezt a „zsákutcát" s ez olyan belső konfliktust okozott, hogy úgy döntöttem: nem vállalom tovább a vezetést. Nem akarok hozzájárulni ahhoz, hogy közösségi munkát vállaló fiatal emberek kiégjenek. Úgy gondolom, egy ember pozitív viszonyulásának megtartása is fontosabb annál, semhogy pusztán formailag fenntartsunk egy testületet, összeszedjünk 15 embert, akiket együttesen EB-nek nevezünk. Épp ezért az a véleményem, hogy ez a formátum tovább nem is tartható. Leáldozott az a korszak, hogy az EB „irányítja" az egyetemi KISZ-t, változnia kell a testület funkciójának. Úgy hiszem, a közeljövő útja a karok KISZ-szervezeteinek megerősítése lehet. A harmadik gondom az volt, hogy *ez a felkészületlen funkcionárius gárda a téli vezetőképző táborban sem volt képes kicsiholni magából mozgósító erejű programot*, mellyel most ki kellett volna állnunk a tagság elé.

— Milyennek látod az ifjúsági szövetség és a pártszervezet, az állami vezetés viszonyát? Te, aki két „hivatalos" jelölt ellenében lettél KISZ-titkár, hogyan tudtál együtt dolgozni az egyetem „első embereivel"?

— Bizonyos jelekből a hallgatók is érzékelték, hogy *sem az állami, sem a pártvezetés nem tett azért túl sokat, hogy megerősítse a KISZ-t* — kezdett válaszába hosszú hallgatás után Attila. — A szervezet presztízsét csökkentette például az az intézkedés, mely — kihasználva a KISZ-ben történő személyi váltást — a JATE-klubot az állami vezetés ellenőrzése alá vonta. Aztán több vitát vesztett pozícióból voltunk kénytelenek végigharcolni (pl. a tanév időbeosztása, kollégiumi ügyek, a szabályzatok, főleg a TVSZ körüli huza-vonára gondolok). *Bár az, hogy egyértelműen a hallgatói érdekekért álltunk ki, talán szimpatikusabbá tette a KISZ-t a diákság előtt.* Ellentmondásosnak tűnik, mégis igaz, hogy a KISZ folytatott komoly küzdelmet azért, hogy ne az ifjúsági szövetség, hanem a hallgatók gyakorolják az egyetértési jogot pl. a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat vitájában. Arra nekünk már nem volt energiánk, hogy megszervezzük ezeket a spontán „testületeket", vagy rádöbbentsük a diákokat annak súlyára, beleszólhatnak az egyetemi ügyekbe. Ez már nem is a mi feladatunk. *A demokrácia „tanítása" nehéz dolog, de a hallgatói képviseleti rendszer fölött úgy kéne gyámkodnia a rektornak és munkatársainak, hogy a fiatalok elsajátíthassák egy állásfoglalás végigvitelének módját, s ne arra kapjanak ösztönzést, hogy a politikai kiskapukat keressék.* Márpedig az, hogy áldemokratikus módon meghallgatják ugyan a diákság véleményét, de mivel annak érvényt szerezni „túl bonyolult lenne", eltekintenek attól, s látszólag „ideiglenesen", az eredeti elképzelést léptetik érvénybe (lsd. TVSZ) bizalmatlanságot, rossz közérzetet szül a nem felnőttként kezelt fiatalokban... Pártvezetők között tapasztaltam olyan magatartást, mely arra ösztönözte az ifjúsági vezetőt, hogy ne testületi, hanem egyéni véleményt mondjon; ne a realitásokat, hanem a kérdező által „elképzelt" választ fogalmazza meg. Nem tartom szerencsésnek, hogy a KISZ helyzetéről csak a megszokott csatornákon keresztül tájékozódott a párt-vb, bár egy-egy konkrét esetben segítőkészséget tapasztalhattunk. Nem hiszem, hogy megválasztásom körülményei befolyásolták a hozzám, mint vezetőhöz való viszonyt. Am úgy érzékeltem, hogy néhány ember „gyanakodva" fogadott, mások egy ideig „viszszaéltek" tájékozatlanságommal.

— A pártbizottság ifjúsági felelőse csak segített a „betanulási időszak" lerövidítésében!

— Ma már fölösleges titkolni, hogy nem volt a legjobb munkakapcsolat közöttünk. Magamnak kellett rájönnöm arra, milyen „jogaim" és lehetőségeim vannak a hallgatók érdekeinek képviseletében, elvárásait pedig néha utólag fogalmazta meg...

— Azt hallottam, többen úgy látják, hogy negatív tapasztalataid miatt a KISZ jelenlegi helyzetéről túl sötétre fested a képet.

— Legutóbb a KISZ KB mellett működő Egyetemi—Főiskolai Tanács titkára — aki „meglepő módon" megválasztásom óta először látogatott Szegedre — próbált erről meggyőzni. Önvizsgálat után *mégiscsak azt gondolom, hogy sokféle irányból érkező információ alapján reálisan vázoltam föl a KISZ jelenlegi helyzetét. A szervezet széthullási folyamata felgyorsult és nyilvánvalóvá vált.* Személyes tapasztalatom, vagy EB-tagoktól tudom: a TTK-n egyik „csúcs" sem volt határozatképes, a JTK-n csak az elsőévesek évfolyamgyűlése érte el a célját, a BTK-n a kisebb szervezeti egységek össze sem gyűltek a kari küldöttgyűlés előtt. *A tagság zöme tehát távol maradt, a vezetőket azonban megválasztották.* Az EB is majdnem teljesen kicserélődik (az egy éve választott 15 főből 2-en vállalják továbbra is a feladatot). Kollégiumi szeniorként közvetlen kapcsolatban vagyok hallgatókkal. Ismerem, hogy vélekednek a KISZ-ről.

— Ebben a válságos helyzetben lemondásod, s az, hogy egyelőre még nincs jelölt a helyedre, nem csökkenti a KISZ újrakezdésének esélyeit? Vagy ezzel a lépéssel akartad fölhívni a politikai környezet figyelmét: baj van?

— A helyzet így is, úgy is nehéz. A személyemet nem tartom annyira meghatározónak, hogy azt higgyem: további munkám javítaná a KISZ újrakezdésének esélyeit... Az tény, hogy egy év alatt „nem neveltem ki" magam helyett utódot, de hát sokáig úgy képzeltem: van még erre időm... Aztán néhány hete úgy döntöttem, mégsem csinálom tovább... A környezet, a szervezet tagjainak felelőssége is nagy, hogy megfelelő titkárt találjanak. *A helyzet majd „kitermeli" a maga vezetőjét.* A döntéssel nem állt szándékomban „fölrázni" az embereket, fölkavarni a kedélyeket... A terveim? A küldöttgyűlés után újraszervezem az életem: sok sport és olvasás, minél kevesebb idegeskedés. Meg fogom találni a magam közösségi feladatát is, valószínűleg nem ebben a rétegben... Meggyőződésem, *ahhoz is felelősségérzet szükségeltetik, hogy valaki abbahagyja...*

UJSZÁSZI ILONA

Emlékezés a Márciusi Frontra

Ötven éve alakult meg a Márciusi Front. Ezen évfordulóra emlékeztek a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Történettudományi Tanszékén márciusban.

Az érdeklődő oktatók és hallgatók *Tóthpál Péternek*, az Országos Széchényi Könyvtár Magyarságkutató Csoportja tudományos főmunkatársának előadását hallgatták meg. Az előadó, aki a főiskola *Neves Történészek* sorozatának vendégeként látogatott Szegedre, beszélt arról, hogy mindeddig miért nem eshetett szó nyilvánosan a Horthy-korszak ezen fontos politikai eseményéről, majd a Márciusi Front létrejöttének körülményeit ismertette.

Kulcsosház Kemencén

A tudományegyetem 1986-ban 1456 négyzetméter telket vett a *Börzsönyben, a Kemence patak völgyében.* A KISZ-szervezet kezdeményezésére oda *40 férőhelyes kulcsosházat építenek*, melyet elsősorban hallgatói közösségek vehetnének igénybe. Az építési költségeket az ÁISH és a KISZ KB pályázatain kívánják elnyerni. A kulcsosház felhúzására az idén 35 fős, önfenntartó *építőtábort szerveznek.* A turnusok július 6-án, július 20-án és augusztus 3-án indulnak. Azok a diákok, akik részt kívánnak venni a kulcsosház felépítésében, *április 23-ig jelentkezhetnek* az építőtáborba a KISZ JATE Bizottságán.

Vita a Közművelődési Szabályzatról

Az elmúlt ősszel adtunk hírt arról a szegedi tanácskozásról, amelynek témája az egyetem közművelődés-tevékenységének megújítása volt. Ennek szellemében bocsátották ki a JATE új *Közművelődési Szabályzatának tervezetét*, amelyről *március 12-én* a bölcsészkaron rendeztek vitát. A beszélgetés alapját a tervezet, valamint a KISZ-bizotttság és néhány hallgatói csoport (a Harmadkor és az Aetas szerkesztői, a Gondolatjel Zenei Tagozat vezetői és a 8.15-ös csoport) írásba foglalt véleménye képezte. A vitán részt vettek a fenti csoportok képviselői, dr. Kocsondi András oktatási rektorhelyettes és további meghívottak, érdeklődők. A jelenlevők megegyeztek abban, hogy a Közművelődési Bizottság a hallgatói öntevékeny csoportokra épüljön, vitatták azonban, hogy a bizottságot válasszák, vagy az egyes csoportok delegálják a képviselőiket. Megegyeztek abban, hogy tagja lesz a bizottságnak az oktatási rektorhelyettes, a KISZ közművelődési felelőse, és a közművelődési titkár.

A hallgatói csoportok — nevüknek megfelelően — nagyfokú önállóságot élveznek, a bizottság összehangoló, irányadó tevékenységet végez. A szerveződés kereteit mindig a csoport jellege határozza meg; a munkatervkészítés azért szükséges (rossz), mert az egyetemi vezetésnek tudnia kell, hogy mire ad pénzt. (Nem részletes, KISZ-szerű munkatervet kérnek, csak az elképzelések fölvázolását.) Javasolták, hogy célszerű lenne elkülöníteni *kétféle* csoportot: az egyik *önálló* kezdeményezésből jön létre, csekély támogatással dolgozik (pl. Gondolatjel Zenei Tagozat) a másikat az *egyetem működteti*, tartja fönn (énekkar, táncegyüttes). Egyik kategóriába sem sorolható szorosan a JATE-klub, amelyet az egyetem működtet, de amely — s ezt többen megrökönyödve vették tudomásul — önfenntartó, sőt *nyereséges* létesítmény. (A klub által megtermelt pénzből finanszíroz az egyetem több öntevékeny csoportot).

A vita eredményeként a Tervezet szövegét több helyen módosították. Mielőtt azonban az egyetemi tanács elé kerülne, az öntevékeny csoportok képviselői még egy fórumon találkoznak az egyetem vezetőivel. Ezeknek a beszélgetéseknek az eredménye egy — remélhetőleg — jobb tervezet lesz.